

Ugyorkeztéségi iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illet minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők

Teljesen szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Hirdetési árak:

Egy évre ——— 12 ft.

Félévre ——— 8 „

Negyedévre ——— 5 „

Egy hóra ——— 1 „

— Egyen szám ára 4 kr. —

Hirdetések

kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepszempok kivételével

Nagybecskerek, 1896.

XXV. évfolyam, 242. szám.

Szerda, október 21.

A jó taktikus hadvezér.

Nagybecskerek, október 21.

(—s) A választási campagne-nak tegnapelőtt volt a legmozgalmasabb napja, amikor a nagyszámú szónok között a miniszterelnök és három miniszterterársa, valamint a szabadelvű és az ellenzéki pártoknak több előkelő tagja mondotta el programbeszédét. A miniszterek föllépései közül különösen érdekes Lukács Lászlónak és még inkább Erdély Sándornak fényesen sikerült fogadtatása az eddig ellenzéki képviselőkkel bíró kerületekben. Gróf Apponyi Albert politikájának hanyatló erejét mi sem bizonyítja jobban, mint az a legvérmesebb reményeket messze felühaladó ünnepeltetés, amelyben a jászberényi választókerület intelligenciája Erdély Sándort, mint a 67-es közjogi alap szilárd fenntartását és a szabadelvű eszmék megvalósítását zászlóján hordó párt tagját, részesítette.

Fontosság és érdekesség tekintetében természetesen első helyen áll a szabadelvű párt vezérének, báró Bánffy Dezsőnek beszéde. A kormányelnök evvel a beszédével ismét fényesen beigazolta azt, aminek működése tartama alatt már annyiszor adta kétség-telen tanujelét, hogy par excellence vezető szerepre hivatott államférfi, aki komoly, reális és egészséges irányt tud adni az ország politikájának, mert eszközei tiszták, céljai világosak, s emellett erélyes határozottsággal képes az ország közvéleményében tulsúlyyal bíró szabadelvű párt győzelmének garanciáit biztosítani.

A választási küzdelemben a mérkőző felek mindegyike könnyen érthetőleg legfőképpen arra törekszik, hogy ereje minél határozottabban érvényesüljön az ellenség rovására. Ez pedig jelentékeny mértékben függ a taktikai ügyességtől. Hogy a taktikának Bánffy Dezső nagy és zseniális mestere azt eddig is tudtuk, de szilágy-somlyói beszéde után még fokozottabb mértékben hisszük. A jó hadvezér legfőbb erejének a taktikában kell rejleni s evvel báró Bánffy Dezső ritka mértékben rendelkezik.

A szilágy-somlyói beszéd taktikai ereje legfőképpen abban rejlik, hogy az ellenzék választási fegyvereinek élet teljesen elvette. Az ellenzéki pártok részint az egyházpolitika, részint a kvóta kérdéséből kovácsoltak fegyvert a szabadelvű kormány ellen. Az előbbinek élet avval vette el a kormányelnök, hogy a liberalizmus titkos és nyílt ellenségei ellenében önérettel hangsúlyozta a kormányának ebbeli alkotó és végrehajtó érdemeit, amelyeknek köszönhető, hogy ezek a kérdések minden rázkódtatás nélkül mentek át a reális életbe és hogy a felekezeti béke garanciáit magukban hordják.

A kvótával azt a taktikai fogást csinálták az ellenzéki pártok, hogy annak fölemelésével izgatnak a kormány ellen, azt hirdetvén, hogy Bánffy a magyar kvóta fölemelésébe beleegyezett és a képviselő jelöltekől annak megszavazására kötelező reverzálisokat kíván. Ezt a villogó ellenzéki fegyvert Bánffy Dezső vasárnapi beszédében derekasan kicsorbította, amidőn valóban hazafias és hazánk anyagi érdekeinek egyedül megfelelő s tapintatos álláspontját körvonalozta.

Ha tehát az ellenzéki pártoknak volt is fegyver a kezükben, amelynek dühös su-

hogtatása és harcziás csatakiáltások közben rohantak a választási küzdelemben, ezek a fegyverek élüket vesztették, kicsorbultak a kormányelnök beszédétől még mielőtt hordozóik a hasznukat vehették volna. S evvel a szabadelvű párt hadvezére minden esetre olyan előnyt biztosított serege számára, amely a küzdelem részére jelentékenyen megkönnyíti, az ellenfél részére pedig ugyanannyival megnehezíti. Vagyis az ellenzék hátránya dupla. Így jár el a jó taktikus hadvezér.

A Demkó-párt.

A szabadelvű Demkó párt legutóbbi ülésében a következő végrehajtó bizottságot választotta meg:

Annau János, Armbruster József, Atyim Mladen, Atyim Zsiva, Baaden Hugó, Baaden J. L., Baaden Károly, Bakalovich Agost, Bánvög Péter, Bányai Jakab, Bauer Pál, Bencze Antal, Benkovich Mihály, Benkovich Miklós, dr. Billitz Béla, dr. Billitz Hugó, Billitz János, Bohn Péter, dr. Brájer Lajos, Braun Vilmos, Burgst József, Damjan István, Daniel Ferencz, Daun Gyula, Delfel Mátyás, dr. Dellimanicus Lajos, Deutsch József, Deutsch Zsigmond, Eibenschütz Gerő, Eibenschütz Miksa, Eisenstädter Ignác, Előző Ferencz, Engl Adam, Engl Samu, Erdődy Márton, Eitlinger Péter, Farkas Ivan, Báró Feilitzsch Berthold, Frauz J. L., Freund Lajos, Giljum Lajos, dr. Grandjean József, Grób János, Grünbaum Arnold, Grünbaum Frigyes, dr. Haidegger Lajos, Haidegger Ödön, báró Hauser Károly, Héger Antal, Hegedüs János, Heinemann József, Helmbold Károly, Herr Ödön, Hesse Ede, Hiller József, Hiller László, Hirsch Antal, dr. Holländer Mór, Hornicsek Henrik, Jankahidács Márkó, Jegl Miklós, Jeszenszky Nándor, Kacsarics Józsa, Kadelburger Lipót, Kék István, Keksz Henrik, Kéler Akos, Keresztes Aladár, Klecsó K., Klein Bernát, dr. Klein Mór, Klein Mór, Klementics Ferencz, Kluge K., Knab Adam, Knyaszkó Lajos, Kokics A. F., Kovách Antal, Kovách Péter, Kruccsai Károly, Krumenacker Ferencz, Krumenacker János, Lauka Gusztáv, Lieber Henrik, Lindhof János, Lindhof János, Lissák János, dr. Magyar Károly, Mangold Herman, dr. Mangold Samu, Martinov Luka, Mayer Rezső, Merschedorf Péter, dr. Mihalovics Ödön, Mihály Miklós, Moldoványi László, Napholz Agoston, Nikiforovics Vászsa, Nikolics Bogdán, Nekvasil József, Oidal Antal, ifj. Oidal István, Opolczar Lajos, Ormay Lajos, Panos Károly, Perger Rezső, dr. Perisics Zoltán, dr. Plechl Szilárd, dr. Pollák Győző, Pollák Nándor, Poroszkay Béla, Prandel Rezső, Rédl Ferencz, Ritter Oszkár, Rigó István, Ripka Armin, Romkay Nándor, Rónay Jenő, Schwan János, Staics Vászsa, Steinbach Antal, Stojkovic György, Streitmann Antal, Szabó Sándor, Szabó Sándor, Szalay József, Szathmári Kálmán, Szávics Sándor, Szabasztian János, Szilvássy János, Szmetana Antal, Szobotka Rezső, Szöllösy Kálmán, Spitzer Fülöp, Tabakov Lázsa, Talapkovich Vasul, Tullics György, Turinszki Vitéz, Váry Mihály, Vattay Miklós, Vécsy István, Végh Károly, dr. Végh Lajos, Wégling István, Weisz Gyula, Weiterschan Jakab Fülöp, dr. Vinczevidy Ernő, Wingler Ferencz, Worgics Rezső, Wudy György, Zaka Gyula, Zembery Antal, Zimmerer Antal, Zsiros Mihály.

Steinbach jubileumához.

I. Első momentum.

— október 21.

A „Miasszonyunkról nevezett szegény iskolavérek“ vezetése alatt álló helybeli róm. kath. tanintézet bennlakó növendékei — számszerint 30-an — két világi tanítónő és a közszeretben álló róm. kat. hitoktató Wágner Nándor vezetése mellett Steinbach Antal kir. tanácsos, tanfelügyelőt f. hó 20-án d. e. 11-12 óra között saját lakásán üdvözölték negyven éves jubileuma

alkalmából. A tiszta fehérben öltözött leánykák egyike a következőleg üdvözölte a jubilánst:

Nagyságos királyi Tanácsos!

Érdemdu Tanfelügyelő Ur!

Kis követek vagyunk a Miasszonyunkról nevezett szegény iskolavérek vezetése alatt álló r. kath. tanintézetből. A csendes zárda falai közt szintén visszhangzott az örömhír, hogy a szeretett előljáró, az ismert gyermekbarát, az érdemdu kir. Tanfelügyelő ur negyven éves jubileumát ünnepli.

A tisztelendő Iskolavérek, szeretett tanítóink visszavonultan élvén, személyesen nem jelenhetnek meg a szívök belsejében érzett hódolatukat nyilvánítani. Bennünket, gyenge tanítványainkat választották tehát, hogy az ő nevökben üdvözöljük e ritka nagy napon kegyes pártfogójukat és jótevőjüket.

Igen, a tisztelet és szeretet hozott ide minket, hogy imaszerű fohászkodást azokéval egyesítsük, akiknek vezetése bölcseségre és atyai gondoskodással párosult szeretettedre lön bizva. Szívünk óhajja, ajkunk kiáltja, hogy maradj közöttünk utmutatónak az erény és tudomány ösvényén még igen sokáig. Tanítsd még sokáig a nemzet sarjait arra, hogy hogyan kell szeretni Istent, hazát és embertársat. Lobogtasd a hit és tudomány zászlaját még számos években át, hogy annál többeket vezérelhess a haladás és igazi műveltség ösvényén.

Igérjük, miszerint a jó Istenhez egyesítve fogunk eszedezni, hogy áraszdza el Nagyságodat szent áldásával és éltesse sokáig!

Éljen!

Erre a jubiláns igen szellemes és szívhez szóló beszédben megköszönte a kis „követek“nek a róla való megemlékezést, oktatólag és atyaiilag figyelmeztette őket, hogy feladataiknak pontosan és szorgalmasan feleljenek meg, a kapott, igen díszes és értékes ezüst virágtartóban emlékül átnyújtott rózsacsokorhoz hasonlítván a „kis anyukákat“, igen elismerőleg nyilatkozott e „rózsák“ kertészeiről, akik lemondva a világ zajos életéről, egész életüket Isten nevében a nevelés szent ügyének szentelik, és kérte őket, miszerint iparkodjanak a jövőre nézve is szorgalmukkal, előmenetelükkel nemcsak vezetőik elismerését megnyerni, hanem azáltal e honnak is hű leányaivá lenni, mert ez Isten és haza előtt a legkedvesebb.

Jelen voltak ez ünnepélyen még a kir. tanfelügyelőség összes tisztviselői.

*

A „Magyarországi tanítók Országos bizottságának igazgató tanácsa“ a „Steinbach ünnepély“ rendező bizottság elnökségéhez következő levelet intézte:

„Abból a valóban ritka alkalomból, hogy a jószágos Gondviselés Steinbach Antal kir. tanácsos, tanfelügyelő urnak fárasztó, de nemes hivatásu pályáján a hazai tanügy felvirágoztatása érdekében 40 esztendő engedett megérnie: a Magyarországi Tanítók Országos Bizottsága legbensőbb és legőszintébb örömének ad kifejezést, s elismerve a kiváló érdemű Tanférfi tiszteletére rendezendő ünnepélyek nagy fontosságát, a maga kebeléből az ünnepélyen való részvételre Minke Béla, Móra István és Schaffer Sándor f. tanító urakat küldi ki.

Midőn ez intézkedésünk szives tudomásul vételét kérjük, maradok a Magyarországi Tanítók Orsz. Bizottsága igazgató tanácsa nevében:

Budapesten, 1896. október 17-én.

hazafias üdvözléssel
Koncsek Lajos, s. k.
id. titkár.

M.

HIREK.

Tájékoztató.

Október 22. Steinbach-jubileum.
Október 28. Képviselőválasztások.
Október 31. Képv. választás Nagybecskerekén.
November 16. Közig. bizottság.
November 19. Vásár Nagybecskerekén.

Pitzyle Szaniszló egyedüli diplomirozott fogorvos specialista Torontálmegyében. Nagy-Becskeken Baurfőle házban Ferencz-József téren. Rendel. naponta.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

— **Uj anyakönyvvezetők.** A m. kir. belügyminiszter a glogoni anyakönyvi kerületbe Krausz Ernőt, a franzföldibe pedig Haubauer Hugót nevezte ki második anyakönyvvezető helyettesé és valamennyit a házassági anyakönyvvezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

— **Vendeschuh plébános meghalt.** Mint Torontál-Szécsányról írják, Vendeschuh Agost róm. kath. plébános, a csanád egyházmegye egyik legderekabb veterán lelkésze, tegnap hosszas szenvedés után 79 éves korában meghalt. A megboldogult plébános igazi atyja volt községének és 30 éves lelkipásztori tevékenysége alatt jó tanácsával és példájával sokat tett a község fellendítésére. Béke poraira.

— **Zsombolya lángokban.** Mint leveleznök írja, tegnap délelőtt a legnagyobb szélvész alatt Zsombolyán tűz támadt. Tíz perc alatt 25 ház, sok melléképület és takarmány lángban állott. Az egész mezőváros veszedelemben forgott. Ezer nyi nép hasztalan fáradozott, hogy a lángokat megfékezzék. Babics József jószágigazgató az uradalom erejével teljes eréllyel dolgozott ugyan, de a tűz, az iszonyu szél által még távoli házakra is sodortatván, roppant sebesen terjedt. A rémület nagy.

— **Kiátkozott képviselők.** Az újvidéki szerb lapok jelentik, hogy a karlócazi püspöki zsinat egyházi átokkal sújtotta Nikolics Fedor báró, Lupa Péter, Stajevics János, Popovics Vazul, Ivanovics János, Zákó Milán és Jovánovics István szerb nemzetiségű magyar országgyűlési képviselőket azért, mert a polgári házasság mellett szavaztak s minden igazhívó szerbet intenek, hogy újra megválasztásukra ne szavazzanak.

— **Ősz.** A hervadás póétái, akik harcra készen várnak az első igazi, hamisítatlan őszi napra, amikor még a prózai kedélyre oly szívesen ránehezedik az ősz bus hangulata, ma már előlránthatják a lantot a szegről. Csak ki kellett tekinteniök, hogy a maga ridegségében szemléhessék az ősz s a ridegségből valamilyen a hűrookra csempészzenek. Arról aztán a szegény lantosok sem tehetnek, ha azt vetik szemükre, hogy nem irnak semmi újat, s megint csak azt a kopott fát, sárga levelűket, hervadó virágokat, hulló falmombokat, süvítő szelet s a vele együtt járó melancholikus hangulatot és pesszimista világnézetet nyögik. Mert a maga sivárságában mindig ugyanaz az ősz, s az első őszi nappal ugyanazok a kopott fák, sárga falevelek, hulló falombok, süvítő szél és pesszimista világbánat jelentkezik, mint tavaly, két év előtt, s mióta a világ ugyan teremtve, hogy az év nem csupán tavaszról és nyárról áll. Akik pedig a hulló levelektől, sárga lomboktól stb. stb. sehogysem engedik magukat melancholikus hangulatba tereltetni, feltűrik a felöltőjük gallérját, s pirosló orral, portelt szemekkel, minden póétikus frázis nélkül konstatálják a szomorú tény: „Hiába — csak itt az ősz! . . .

— **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: Perjessy Lajos, állami főreáliskolai tanár és neje szül. Barányi Aranka fájdalmas szívvel tudatják — hogy az Urnak tetszett — szeretett fogadott kis leányukat Szigethy Ilonkát élete 7-ik évében, ma d. u. 3 órakor rövid, kínos szenvedés után magához, az egekbe szölitani. A boldogult a róm. kath. egyház szertartásai szerint f. hó 20-án d. u. 4 órakor temetik el. A szent miseáldozat folyó hó 26-án reggel 8 órakor fog a verseczi róm. kath. templomban az Urnak bemutatni. Versecz, 1896. október 19. Nyugodjanak békével porai a boldog feltámadás reménye alatt!

— **Caissa.** A nagybecskereki sakkör kiadásában egy csinosan kiállított szaklap indult meg „Caissa” címmel, mely a sakközös köréből hoz tanulságos és észben szórakoztató közleményeket. A lap, mely régen érzett hiányt pótol, megérdemli a pártolást.

— **Pantocsek Rezső halála.** Pantocsek Rezső, a nagyszombati választókerület volt országgyűlési képviselője a lipótmezei örültek házában tegnap kiszenvedett. Pantocsek tudvalevőleg két hét előtt került abba a szomorú házba a főkapitányságtól, mert elmebaja az utcán hirtelen annyira erőt vett rajta, hogy közveszélyessé válhatott. Azóta csöndes tompultságban töltötte még hátralevő idejét az élhalottak országában, míg végre a halál megkönyörült rajta.

— **Családi dráma.** Megrendítő, titokzatos családi dráma tartja igazalomban Kis Iratos községet. Egy jómódu földmives: Hegedüs József neje követte el a bünkrónikában páratlanul álló, megdöbbentő tettet, melynek, hogy mi lehetett az oka, eddig nem tudni. Míg 12 esztendő fiaival künn a földjén dolgozott Hegedüs József, addig felesége, Dániel Julia odahaza négy apró gyermekével együtt megmérgezte magát s rövid kinlódás után mind az öten meghaltak. A batosági bonczoláznál tényleg a mérgezést konstatálták a halál okául. Tegnap délután temették a szerencsétlen anyát négy gyermekével együtt, az egész község részvéte mellett.

— **Meggyilkolt igazságügyi tanácsos.** Berlinben titokzatos módon meggyilkolták ismeretlen tettesek Lévy igazságügyi tanácsost. Az eset óriási szenzációt keltett. A rendőrség 600 márka jutalmat tűzött ki a gyilkosok fejére, de a közönség erősen zúgolódik a miatt, hogy a hivatalos hirdetőt csak másnap ragasztották ki a hirdetősi oszlopokra s így nagyon megnéhezítették a tettesek kézrekerítését. A nyomozás eddig kiderítette, hogy az egyik tettes Lévy né és a szobaleány segélykiáltásaira még nem hagyta el azonnal a házat, de előbb kikutatta az ebédjét. Azt hiszik, hogy a tettesek közül az egyik egy volt irodatiszt, akit a tanácsos lopás miatt elbocsátott állásából.

— **Goldmark kitüntetése.** A hivatalos lap ma közli a legfelső kéziratot, mely szerint a király Goldmark Károlynak, a nagy zeneszerzőnek, a Lipóttrend lovagkeresztjét díjmentesen adományozta.

— **Kortés nóták.** A kortés nótáknak már egész külön irodalmuk van. Egyes vidékeken, hol élénkebbek a kedélyek a választások iránt, éneklük is őket; nálunk ezideig még csendesek az emberek. A mai napon egy Demkó nótát hozott a pósta, melyet itt közlünk:

Demkó Pál a mi jelöltünk,
Más jelöltre, nem is hederítünk.
Néppárt, nem kell nekünk
Mikor kellett, nem volt velünk.

Robotra többé nem megyünk,
Dézsmát — uri terhet többé nem viselünk.
Néppárttal nem szövetezünk,
Vallásunkhoz rendíthetetlenek leszünk.

Miért nem volt akkor néppártja?
Mikor hajdu botja jobágyot a mezsgyén vágta.
Álaroz vezetőkre nincs szükségünk.
Tudjuk ma már — mit követelhetünk.

Más pártok jelöltje sem kell nekünk,
Mert mi szabadelvűek vagyunk és leszünk.
Aki a nép valódi barátja
Az szavazzon a szabadelvű pártra.

Demkó Pál a mi jelöltünk,
Mellelte kitartással és hiven megküzdünk.
Megajándékozunk bizalmunkkal — szavazatunkkal,
Nem szövetezünk handa-bandákkal.

Mert ha Isten velünk,
Ki lehet ellenünk.
Éljen
Dr. Demkó Pál követünk.

V.

Színház.

A „Szókimondó asszonyság” igen csekély számú közönséget vonzott tegnap este a színházba, amit annyival inkább sajnálunk, mert a tegnapi összevágó, kerek előadás nagyobb pártolást érdemelt volna. A czimszerepet Daróczy Ilka játszotta, ki ezzel a fellépésével tanujelét adta annak, hogy nemcsak a hősi szerepekben, de ott is megállja helyét, ahol a humor dominál. Egynéhány kisebb tulzástól eltekintve, kitünő alakítását a közönség nyílt színen is megtapsolta. Peterdy jó Napoleon volt, de maszkját kissé öregnek találtuk. Kalmár jól festett mint Neiperg, kár

hogy játékába nem önt valamivel több melegséget. Lefebvret Lángh Odön játszotta sok természetességgel és katonás egyszerűséggel. A kisebb szerepek Tuboly Klémentin, Bérczy Mariska, Sárdy és Nyitraiál jó kezekben voltak.

Törvénytörvények.

Felmentett orvos.

— október 20.

Annak idején nagy port vert fel s valószínűleg mindenkinek élénk emlékezetében van még a dr. Kovács Izsó féle ügy. Kovács ugyanis szanatoriumot rendezett be a lakásán, hol tavaly augusztus hóban megoperálta Vezekényi Mária. Ez magában véve még nem lett volna olyan nagy baj, hiszen operálnak mások is, de az asszony az operáció után tizenkilenc órára kiszenvedett.

Kovács ekkor állítólag kivittette a holttestet a temető halottas kamrájába és azijelentette be illetékes helyen, hogy Vezekényi Mária végelgyengülés következtében halt meg. A halottkém azonban, mikor megvizsgálta a hullát, arra a felfedezésre jutott, hogy az asszony elfussolt operáció áldozata. A testén egy nagyjából bevarrott metszés, az u. n. császármetszés volt található s maga az egész test rongyokba burkoltan, vértől ázottan feküdt.

Az ügy végre is a nagybecskereki királyi ügyészség elé került, mely megindította Kovács doktor ellen az eljárást gondatlanságból származó emberölés czimén. Ebben az ügyben folyó év márczius havában tartották meg az első végtárgyalást, melyet akkor el kellett halasztani, mivel a tárgyalás folyamán nem derült ki, hogy mi okból került az elhunyt Vezekényi Mária hasüregébe az a bizonyos és számtalanszor említett liternyi folyadék? Vajjon Kovács mulasztásának következménye ez, vagy pedig képes volt az operáció után magától fejlődni? E fontos kérdés eldöntése végett el atározták, hogy kikérlik az igazságügyi orvosi tanács véleményét, a végtárgyalást pedig elnapolták.

Tegnap vette a királyi törvénytörvények újból tárgyalás alá az ügyet. A büntető tanács a következőképpen alakult meg: Elnök: dr. Duka László, szavazóbírák: Kövér Lajos és Illiczky Mihály, jegyző: Hauzinger, a vádat dr. Orosdy Lajos képviseli, védő: dr. Kardos Samu. — A végtárgyalási terem szorongásig megtelt hallgató közönséggel, kik között igen sok volt az orvos és az ügyvéd. Maga a tárgyalás ezúttal nem volt laikus szempontból olyan érdekes, mint első ízben, de azért a közönség mégis a legnagyobb érdeklődéssel kísérte annak minden mozzanatát, s a végén, mikor az elnök kihirdette az ítéletet, hangos éljenzésbe tört ki, csakhogy Duka csakhamar tiltakozni kezdett a csendzavarás ellen s a közönség elhallgatott. A tárgyalás avval kezdődött, hogy felolvasták az igazságügyi orvosi tanács véleményét.

Orvosi vélemények.

A folyó évi július hó folyamán leérkezett igazságügyi orvosi tanács felülvéleménye a kérdésre a végleges válaszokat megadta s kimutatta, hogy dr. Kovács Izsó műtétének direkt következménye volt a halált okozó hashártya gyuladás, mely ugy támadt, hogy a dr. Kovács által végzett műtét alkalmával a megnyitott hasürbe infectiozus anyagok jutottak és ezek okozták a halálos hashártya lobot.

Dr. Kovács Izsó pontról-pontra igyekezett a szaktanács véleményét megdönteni, hogy a halált mégis csak a szívelfajulás idézte elő elgyengülés utján; hogy adott esetben hashártya lobról szó sem lehetett, mert az élben ennek tüneteit nem észlelte, de maga a bonczjegyzőkönyv is egy nagyfokban rothadásnak indult hulla vizsgálatáról vettett fel s így a hullán talált tünetek rothadási tünetek volnának; hogy hasmetszések után egyáltalán még a leggondosabb eljárás mellett is sokan elhalnak hirneves professzorok kezei alatt s őket senki kérdőre nem vonja; hogy neki kötelessége volt a műtéthez még segédlet nélkül is hozzáfogni, mert az egyén igen kívánta s az esetleges halálos kimenetelre az egyént figyelmeztette s ez dacára annak, ki-

vánsága mellett maradt volea; hogy az egyén a bár be nem fejezett műtét után magát teljesen jól érezte s hogy rögtön halt el szívelgyengülésben.

Dr. Fialowski Béla kir. törvényszéki orvos újból kimutatja, hogy a rendelkezésre álló adatok szerint csakis a hashártyalob volt a halál oka, hogy ez tisztán fertőzés útján jött létre, hogy az ilyen heves lefolyású eres hashártyalobok néha az élőben tüneteket alig mutatnak s hogy itt is a műtét után nekrozisban lévő egyénnél a narkózis tünetei előfordították a hashártyalob tüneteit. Hogy tényleg a legnagyobb elővigyázat mellett is halálos lehet a hasmetszés; hogy a már fellépett fertőzéssel szemben tehetetlenek vagyunk.

A vádbeszéd.

Ezután megtartotta dr. Orosdy Lajos kir. ügyész a vádbeszédet, melyben kijelenti, hogy a tényállás az első tárgyalás óta nem változott, a lényeg megmaradt és hogy a beavatkozás okozta a halált, nem pedig a chronikus bajnak folytatása, mert fertőzés útján támadt s ez kívülről, vagy a cysta tartalom kiürülése folytán jött létre. Kovács doktor egyébként a cysta-csapolást be is vallotta, ámbar az is igaz, hogy a boncoló orvosok nem voltak eléggé figyelmesek ezen körülményre. Hogy kívülről következett volna be az fertőzés, az nem valószínű, hanem a cystának piszkálása közben beállott kiürülés volt a hashártyalob indító oka. Kovács nem szándékozta a cystát megcsapolni, de akadályokba ütközött és bevonta ezen eljárást működésébe. Meg akart gyógyítani és eszközökkel a beteg állapotáról, de ekkor megsérült a cysta s ez okozta a hashártya gyuladást. Maga a cysta tartalma sohasem volea fertőzésképes, mondja vádlott, de a jelen esetben idült hashártyalob volt régóta jelen s a cysta tartalma fertőző lévén, fertőzőleg hatott a chronikus lobra is. Kovács készenlétlenül fogott a műtétbe, nem annyira intellektuális, mint inkább materiális szempontból. Biztos tudomása volt arról, hogy az asszony járt a klinikán, de nem volt alkalmas a műtétre. Motivuma a műtétnek csak kísérletezés lehetett, de ez nem jogosult, mert vidéki orvosnak ily műtétbe nincs meg a kellő praxisa, valószínűbb, hogy a tulajdonképeni motivumok a következők: 1. érd klődött a honorárium iránt, 2. a saját híreinek megállapítása végett követte el azt s csupán 3. esetben a beteg gyógyítása szempontjából. Miután enyhítő körülmény nem forog fenn, kéri tehát a btk. 291. és 292. §-ai alapján megbüntetni.

Védőbeszéd.

Dr. Kardos Samu, Kovács doktor védője a következőkben terjeszti elő védelmét: A kir. ügyész a mult tárgyalás alkalmával azt mondta, hogy Kovács nemes intenczióból hajította végre a műtétet, de jelenleg megváltoztatja nézetét, pedig a helyzet azóta nem változott a királyi ügyész szerint, védő szerint azonban a helyzet más, sőt az igazságügyi orvosi tanács véleménye iránt megrendült a bizalma is. Vezekén yi Mária halálát a tömlő tartalom kiürülése idézte elő s ez műtét hiba volea, de Kovács a tanács véleménye szerint cystát sem ki nem vett, sem le nem kötött, pedig ő maga folyton azt állította, hogy kiirtotta azt. Ugyanezt tanu is bizonyítja. A hasürben levő folyadék nem a tömlőből, hanem vizenyő és rothadás útján támadt. Ő semmit sem olvasott ki az orvosi tanács véleményéből, minthogy Kovács legföljebb csak humbogot csinált volna. Vagy elfogadjuk dr. Kovács nyilatkozatát, vagy a tanács véleményét; de utóbbi szerint Kovács tömlőt nem szurt meg s így nem is büntethető. Műtét hiba pedig generális szabály megsértése: axioma sértés.

Az első orvosi vélemény szerint talán lett volna műtét hiba, mert akkor felvették a cysta megsértését, de most nincsen. Az operáció a szakkönyvek szerint még haldoklón is indokolt. Felelős-e az orvos a külső okok miatt, ha nem ő a hibás? Praxisaunkban ilyen eset nincs, csupán a németországiakéban és az osztrákokéban. Tittelmayer azt mondja, hogy az orvosi ténykedés csak akkor büntethető, ha azzal a halál összefügg; ha a beteg másképpen gyógyítható nem lett volna; ha gondosabban kellett volna végezni a műtétet. De itt nem a ténykedés volt a halál oka, hanem az általános testi gyengeség és szívbaj. A műtét csupán hozzájárult. Felemliti ezután, hogy a boncolás hiányos, arra suly nem fektethető, de eltérő az orvosok véleménye is. Motivum a jelen esetben a beteg asszonyon való segítség volt, a honorárium itt csak mellékes szerepet játszott, mert az ügyis elveszett, sőt Kovácsnak kellett megfizetnie az asz-

szony temetési költségeit is. Casper szerint a bíróságot tekintetbe, hogy hasonló esetek feljelentése rágalomból, ártani akarásból és kenyéririgységből ered. Kövesse a bíróság az in dubiis mitius elvet és kéri védenőzének felmentését.

Az ítélet.

Hosszas tanácskozás után végre meghozta a törvényszék az ítéletet, mely szerint dr. Kovács Izsó a btk. 290. és 91. §-ába ütköző gondatlanság által okozott emberölés vádjá és következményének terhe alól felmentetik. A királyi ügyész felebbezést jelentett be.

Legujabb hírek.

Sándor szerb király útja.

Belgrád, október 20. Sándor szerb király, mint Belgrádból jelentik, e hónap 29-én Romániába utazik Károly király látogatására. Innen Bécsben keresztül Romániába megy s csak november közepén tér vissza Belgrádba.

Agyonlőtt tanító.

Keszincz, okt. 20. Keszincz temesmegyei községben Joszif György néptanítót tegnap este agyonlőtték. A gyilkossággal egy Nyeszku Vasziliev nevű embert gyanúsítanak, kit a csendőrség letartóztatott.

Haramiak a kolostorban.

Budapest, okt. 21. Ravanicza délvideki szerb kolostorban tegnap éjjel hat tagból álló álarozs rablóbanda tört be. Létrákon ostromolta meg a kolostor második emeletét és Szergiusz zárdafőnöktől halálfenyegetésekkel kicsikarta a szerzet vagyonát. A rablók aztán elmenekültek és idáig még nem akadtak nyomukra.

Elfogott bankóhamisítók.

Pécs, okt. 20. A pécsi rendőrség hétfőn elfogta Krisker, álnéven Dembinszky Lajos déghi születésű körözött embert, a ki hamis bankóval sok szegény embert rászédett már. A rendőrség régóta szemmel tartotta az időnkint Pécsen is megforduló csalót, a kinek azonban mindig sikerült elmenekülnie. Midőn most egy rendőr az utcán fölismerte és le akarta tartóztatni, Krisker paprikát szórt a szemé közé, úgy, hogy a közönségnek kellett a bankócsinálót elfognia. Megmotozásakor 3 drb 5 frtos, 2 drb 10 frtos és 2 drb 50 frtosnak celluloid-kártyára rajzolt primitív hamisítványát találták nála.

Táviratok.

Stefánia főhercegnő uton.

Budapest, október 21. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Lembergől sürgönyzik, Stefánia özvegy trónörökösönő ma reggel Lancutba érkezett, hol a Potoczki grófi család vendége.

A német császár Oroszországban

Budapest, október 21. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Berlinből jelentik, a német császári pár a jövő nyáron fogja megtenni viszontlátogatását az orosz csári párnál.

Az olasz trónörökös házassága.

Budapest, október 21. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Rómából sürgönyzik, Ilona montenegrói hercegnéasszony ma Bariban a királyi udvari bazilikában áttért a római katolikus hitre. A szokásos szertartást Pizicelli Odorius főprier végezte.

Árviz.

Budapest, okt. 21. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Rómából jelentik, a Tiberis folyton nő. A folyó partján lévő összes szántóföldek el vannak öntve, a város több része víz alatt áll. Az összes vonatok ma kimaradtak. — Fiumei jelentések szerint a folytonos esőzések és zivatarok folytán a kikötőben az összes munka szünetel.

Városi színház.

Nagy Becskerek, szerda, 1896. október hó 21-én

Czigánybáró.

Nagy operette 3 felv. Jókai hasonczimű elbeszélése után írta: Schnitzer Agoston. Zenéjét szerző: Strauss János. (Rendező: Lángh Ödön.)

Személyek:

Zsivánovics Zsupán Kálmán, sertéskereskedő	Nyitrai S.
Arzena, leánya	Bérczi Mari
Mirabella, nevelőnője	Lánghné Erna
Ottokár, ennek fia	Lángh Ödön
Carnero, királyi biztos	Havasi Ferencz
Czipra, vén cigányasszony	Fodor Ilon
Saffi, leánya	Ligethy Mari
Barinkai Sándor	Nagy Gyula
Gábor diák	Konz János
Pista, Zsupán szolgálója	Báthory Béla
Minna, társalkodónő	Fürst Hermin
Katrin, markotányosné	Pataki Vilma

Kezdeté este fél 8 órakor.

Nyilttér.*)

Nyilatkozat.

A „Módos és Vidéke” 41. sz. lapjában egy „Neves emberek a nőkérdésről” című tárcacikk jelent meg, mely fölött méltán megbotránkozhatott mindenki, akinek a neve ott megemlítve volt. Ezen tárcacikkre megjegyzésünk a következő: A szerkesztőségnek ezen cikk közzétételéről tudomása nem volt, de nem is lehetett, mert a szerző tisztában lévén azzal a gondolattal, hogy tárczája a szerkesztőség tudtával napvilágot látni soha nem fog; ez okból a szerkesztőség elkerülésével, közvetlenül a nyomdászemélyzet egyik tagjához küldötte levelét s így cikke napvilágra került. Bárki legyen is az, ki a módosi közönség színe java felháborodását idézte elő ezen cikkkel; nem kutatom nevét, azt azonban határozottan megkövetelem, hogy semmiféle művével — míg én a lap szerkesztője vagyok — „Módos és Vidékét” ne gazdagítsa, mert nincs szükség az ő rendbontó cikkeire. A jelzett tárcacikk szerzője vagy könnyelműségből vagy rossz akaratból, mellékuton igyekezett cikkével a közönség haragját személyem ellen kelteni. Kötelességemnek tartottam a módosi t. közönségnek e felvilágosítással szolgálni.

Oblat Sándor,

„Módos és Vidéke” szerkesztője

*) Az e rovat alatt közöltekért nem vállal felelősséget a szerk.

Hirdetések.

14493. ki. számhoz. 1896.

987-2-2

Arverési hirdetmény.

Melylyel ezennel közzé tétetik, miszerint a város tulajdonát képező s az amerikai városnegyedben fekvő kaszinó épületben levő lakás 1896. évi november hó 1-étől kezdődőleg árverés útján bérbé fog adatni, melyre árverési határnapul 1896. évi október hó 23-ának d. e. 9 órája tüzetik ki a városház épület II. tanácsnoki irodába, melyre árverezni szándékozók ezenel meghívotnak.

N.-Becskereken, 1896. október hó 19-én.

Dr. Perisits Zoltán,

vár. főjegyző,
polgármester h.

Értesítés.

Az átalakított és kibővített gőz- és kád-, valamint az újon szervezett villamos-fürdőt a n. é. közönség figyelmébe ajánlom.

Mély tisztelettel

Kovács J. M.
fürdőtulajdonos.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1896. évi október hó 15-től.

Nagybecskerek—Nykikinda				Nagykikinda—Nbecskerek				Nagybecskerek—Pancsova				Pancsova—Nagybecskerek						
Sz. v.	V. v.	V. v.	Sz. v.	V. v.	V. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	V. v.	V. v.	Sz. v.	V. v.	V. v.	Sz. v.	V. v.	V. v.		
1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3		
Versecz	ind.	—	—	355	Budapest ny. p. u.	ind.	700	815	230	Budapest ny. p. u.	ind.	815	700	Pancsova . . .	ind.	648	304	310
Pancsova	"	545	648	304	Temesvár	"	925	925	410	Nagy-Kikinda	"	100	415	Torontálalmás . . .	"	701	321	324
Nagybecskerek	"	604	1214	730	Nagykikinda (v.)	"	415	100	720	Nagybecskerek . ind.	"	516	802	Ferenczalom . . .	"	711	334	336
Ellemér . . .	"	627	1238	822	*Váalom . . .	"	440	126	746	Nbecskerek-Bpart	"	521	807	Czrepája . . .	"	725	352	352
Melencze . . .	"	645	1255	841	Karlova . . .	"	505	146	806	*Nbkerek Gyártelep	"	530	819	Tor. Váshely . . .	"	745	418	418
Kumán . . .	"	711	121	911	*Vinczeér . . .	"	525	159	818	Sándorudvar . . . ind.	"	538	848	Antalfalva . . .	"	755	433	429
Törökbecse-Aracs	"	736	146	936	Beodra . . .	"	535	210	829	Ecska-Zsigmondf.	"	553	902	Ozora . . .	"	817	500	
*Vinczeér . . .	"	747	158	949	Törökbecse-Aracs	"	620	243	902	Tomasovác . . .	"	624	946	Tomasovác . . .	"	835	521	
Beodra . . .	"	758	209	1003	Kumán . . .	"	644	304	923	Ozora . . .	"	638	1004	Ecska-Zsigmondf.	"	902	552	
Karlova . . .	"	815	226	1020	Melencze . . .	"	711	325	944	Antalfalva . . .	"	700	1031	Sándorudvar . . .	"	915	606	
*Váalom . . .	"	840	251	1045	Ellemér . . .	"	734	346	1004	Tor. Váshely . . .	"	715	1054	*Nbkerek-Gyártelep	"	922	616	
Nagykikinda (v.) érk.	"	152	531	543	Nagybecskerek	érk.	752	403	1022	Czrepája . . .	"	738	1112	Nbecskerek-Bpart	"	933	630	
Temesvár	"	125	740	645	Pancsova	"	1158	806	—	Ferenczalom . . .	"	744	1130	Nagybecskerek érk.	"	936	633	
Budapest	"	650	—	—	Versecz	"	—	915	—	Torontálalmás . . .	"	753	1142	Nagykikinda . . . érk.	"	251	1045	
	"	—	—	—		"	—	—	—	Pancsova . . . érk.	"	806	1158	Budapest ny. p. u.	"	740	645	

Oda					Nagybecskerek—Zsombolya.					Vissza					Oda					Szécsány—Versecz					Vissza					
Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		
1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3		
700	475	1085	1048	1045	1066	1109	1115	1121	1133	1145	—	416	486	446	458	511	521	531	541	559	607	614	622	637	648	125	937	814		
ind.	—	543	564	603	619	626	633	643	702	—	606	815	739	751	806	820	832	844	856	916	926	935	944	1002	1010	740	406	531		
ind. Budapest ny. p. u.	ind. Nagy-Kikinda	ind. Nagybecskerek . . . érk.	" N.-Becskerek-Bpart	" *N.-Becskerek gyártelep ind.	érk. Sándorudvar . . . érk.	ind. Pancsova f. elág.	ind. Lázárföld . . .	" *Pusztá Kenderes . . .	" *Lajosmajor . . .	" Szárcsa . . .	érk. Szécsány (vend.) . ind.	ind. Bégapart felé	ind. Versecz f. elág.	ind. Szécsány . . . ind.	Módos . . .	" *Fény . . .	" Párdány . . .	" Jánosföld . . .	" O-Teiek . . .	" Oregfalva . . .	" Torontál Ujvár . . .	" Csene . . .	" Kurjácska . . .	" Kécsa . . .	" Klári . . .	" Uj-Zsombolya . . .	érk. Zsombolya . . . ind.	" Budapest ny. p. u.	" Szeged	" Temesvár-Józsefváros
—	—	847	888	830	831	818	811	805	764	741	—	731	712	701	650	637	627	617	607	554	540	534	526	512	505	700	205	—	410	
—	—	1035	1023	1012	1013	958	949	941	927	910	—	1030	1038	1042	807	747	735	722	709	653	633	625	616	559	549	830	220	—	410	
—	—	824	888	820	813	820	837	857	907	916	—	1030	1038	1042	807	747	735	722	709	653	633	625	616	559	549	830	220	—	410	
—	—	824	888	820	813	820	837	857	907	916	—	1030	1038	1042	807	747	735	722	709	653	633	625	616	559	549	830	220	—	410	
—	—	824	888	820	813	820	837	857	907	916	—	1030	1038	1042	807	747	735	722	709	653	633	625	616	559	549	830	220	—	410	
—	—	824	888	820	813	820	837	857	907	916	—	1030	1038	1042	807	747	735	722	709	653	633	625	616	559	549	830	220	—	410	
—	—	824	888	820	813	820	837	857	907	916	—	1030	1038	1042	807	747	735	722	709	653	633	625	616	559	549	830	220	—	410	
—	—	824	888	820	813	820	837	857	907	916	—	1030	1038	1042	807	747	735	722	709	653	633	625	616	559	549	830	220	—	410	
—	—	824	888	820	813	820	837	857	907	916	—	1030	1038	1042	807	747	735	722	709	653	633	625	616	559	549	830	220	—	410	
—	—	824	888	820	813	820	837	857	907	916	—	1030	1038	1042	807	747	735	722	709	653	633	625	616	559	549	830	220	—	410	
—	—	824	888	820	813	820	837	857	907	916	—	1030	1038	1042	807	747	735	722	709	653	633	625	616	559	549	830	220	—	410	
—	—	824	888	820	813	820	837	857	907	916	—	1030	1038	1042	807	747	735	722	709	653	633	625	616	559	549	830	220	—	410	
—	—	824	888	820	813	820	837	857	907	916	—	1030	1038	1042	807	747	735	722	709	653	633	625	616	559	549	830	220	—	410	
—	—	824	888	820	813	820	837	857	907	916	—	1030	1038	1042	807	747	735	722	709	653	633	625	616	559	549	830	220	—	410	
—	—	824	888	820	813	820	837	857	907	916	—	1030	1038	1042	807	747	735	722	709	653	633	625	616	559	549	830	220	—	410	
—	—	824	888	820	813	820	837	857	907	916	—	1030	1038	1042	807	747	735	722	709	653	633	625	616	559	549	830	220	—	410	
—	—	824	888	820	813	820	837	857	907	916	—	1030	1038	1042	807	747	735	722	709	653	633	625	616	559	549	830	220	—	410	
—	—	824	888	820	813	820	837	857	907	916	—	1030	1038	1042	807	747	735	722	709	653	633	625	616	559	549	830	220	—	410	
—	—	824	888	820	813	820	837	857	907	916	—	1030	1038	1042	807	747	735	722	709	653	633	625	616	559	549	830	220	—	410	
—	—	824	888	820	813	820	837	857	907	916	—	1030	1038	1042	807	747	735	722	709	653	633	625	616	559	549	830	220	—	410	
—	—	824	888	820	813	820	837	857	907	916	—	1030	1038	1042	807	747	735	722	709	653	633	625	616	559	549	830	220	—	410	
—	—	824	888	820	813	820	837	857	907	916	—	1030	1038	1042	807	747	735	722	709	653	633	625	616	559	549	830	220	—	410	
—	—	824	888	820	813	820	837	857	907	916	—	1030	1038	1042	807	747	735	722	709	653	633	625	616	559	549	830	220	—	410	
—	—	824	888	820	813	820	837	857	907	916	—	1030	1038	1042	807	747	735	722	709	653	633	625	616	559	549	830	220	—	410	
—	—	824	888	820	813	820	837	857	907	916	—	1030	1038	1042	807	747	735	722	709	653	633	625	616	559	549	830	220	—	410	
—	—	824	888	820	813	820	837	857	907	916	—	1030	1038	1042	807	747	735	722	709	653	633	625	616	559	549	830	220	—	410	
—	—	824	888	820	813	820	837	857	907	916	—	1030	1038	1042	807	747	735	722	709	653	633	625	616	559	549	830	220	—	410	
—	—	824	888	820	813	820	837																							